

Campus Obert

TEMA

Torna Campus Obert

Des del mes d'agost de vacances, tornam a reprendre la nostra secció de Campus Obert que posarem en marxa fa quinze anys, l'abril de 2010. Podeu consultar tots els articles, gràcies a la col·laboració del Grup Serra, a través de la biblioteca digital de la UIB: <https://ibdigital.uib.es> i clicant sobre Campus Obert.

L'exili republicà de 1939 al nord d'Àfrica

♦ José Miguel Santacreu Soler *

Una exposició i el catàleg que l'acompanya, iniciativa de Casa Àrab i del Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica, ofereix al visitant un recorregut històric i emocional sobre la por (1939), indignació (1939-43), esperança (1943-45) i resignació (1945-62) dels exiliats republicans al nord d'Àfrica.

L'exposició s'ha realitzat gràcies a la generositat dels descendents que han aportat les seves narratius, fotografies i objectes exposats i és la resposta ministerial a les reivindicacions dels descendents dels exiliats. S'ha realitzat amb la professionalitat d'un comitè científic format per Juan Valbuena com a comissari visual per PHREE/CEO Punteria, assistit pels experts Bernabé López García, Daniel Moñino Reyes, Eliane Ortega Bernabeu y Rafael Sebastià Alcarazu i per qui escriu aquestes línies com a comis-

sari científic per la Universitat d'Alacant mitjançant contracte de transferència d'investigació. S'hi pot visitar a Casa Àrab de Còrdova fins a l'octubre de 2025.

La història oficial no es va interessar per la vida ni les narratius dels republicans exiliats al nord d'Àfrica fins que la segona cadena de Televisió Espanyola va emetre el documental *Cautivos en la arena* el 2012. De fet, la gran exposició sobre l'Exili celebrada el 2002 al Palau de Cristall del Retiro de Madrid no li

va donar protagonisme. Des d'aleshores, la publicació i la reedició dels diaris i memòries escrites per refugiats al nord d'Àfrica (Bruno Alonso, Max Aub, Gerardo Bernabéu Vilaplana, Antoni Blanca Pérez, Antoni Gassó Fuentes (Gaskin), Carlos Jiménez Margalejo o Cipriano Mera) van difondre les seves vivències completes per l'aportació acadèmica de les tesis doctorals de Nadia Bouzekri (Universitat Autònoma de Barcelona 2012), Victòria Fernández Díaz (Universitat de València 2021) i Daniel Fernando Moñino Reyes (Universitat d'Almeria 2022, que han posat les bases per a poder desenvolupar la gran exposició monogràfica sobre l'exili que ara presentem.

* Catedràtic d'Història Contemporània a la Universitat d'Alacant

TEMA

La salut mental i l'estètica

L'auge de les cirurgies estètiques, impulsat per la pressió social i els canons de bellesa, afecta cada vegada més persones joves. Un fenomen global que genera beneficis milionaris, però que amaga un greu problema de salut mental.

L'era de la transformació física

♦ Fátima Abuna ElHanafi *

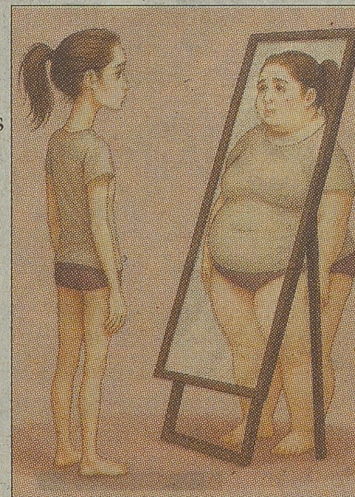

Aquests darrers anys es presència un augment significatiu de persones que se sotmeten a cirurgies estètiques, majoritàriament dones. A més, la mitjana d'edat disminueix i trobem a gent cada vegada més jove que passa per aquest procés dur, en termes econòmics, físics i psicològics. En el segle XX, va néixer

la cirurgia plàstica moderna, però la seva finalitat era majoritàriament reconstructiva o mèdica (traumes de guerra, malformacions, cremades, etc).

Actualment, aquesta branca de la medicina forma part d'un mercat global amb milers de milions en facturació a causa dels canons de bellesa actuals i la pressió social, l'augment en el consum de contingut relacionat a les cirurgies en les xarxes socials i a una major accessibilitat en termes econòmics a

aquestes operacions. Per part dels professionals de la salut mental, des de fa anys es reclama la implantació d'un procés d'avaluació psicològica abans que una persona se sotmeti a una operació estètica que determini el grau d'aptitud que presenta abans del procés. Aquesta demanda sorgeix a causa del percentatge de persones que pateixen dismòrfia corporal que passen per aquest procés, que se situa al voltant del 20 % (Salari *et al.*, 2022). El trastorn dismòrfic corporal es tracta en termes generals de la preocupació excessiva per un o més defectes percebuts en la seva aparença física sigui imaginari o real (en aquest cas el defecte s'exagera i es distorsiona fins a

l'extrem) i provoca una ansietat patològica.

Per aquesta raó, faig una crida al personal sanitari d'aquesta àrea, i a la resta de persones que considerin que podrien patir aquests símptomes o que coneguin a alguna persona que podria patir-lo. No dubteu a acudir a un psicòleg o psi-

quiatre abans d'optar per una cirurgia, ja que aquesta podria tractar-se només d'una solució temporal, però el més important és solucionar el problema des de la seva arrel: la salut mental.

* Graduada en Psicologia per la UIB i estudiant de Màster en Psicologia Clínica a Bèlgica

TEMA

Deute i governança mundial

Més de 100 països destinen avui més recursos a pagar el deute extern que a serveis bàsics com la salut o l'educació. És una situació crítica que fa que l'ONU, l'Església i la societat civil reclamin la condonació d'aquests deutes, així com canvis urgents per democratitzar la governança econòmica mundial.

Deute extern... encara

♦ Sebastià Serra i Morro *

L'any 1999, Justícia i Pau, juntament amb Mans Unides, Càritas i CONFER, promogueren a Mallorca la campanya *Deute Extern, Deute Etern?*, engegada a escala mundial amb motiu de l'Any Jubilar 2000. Enguany torna a ser Any Jubilar i en el document de convocatòria (*L'Esperança no pot defraudar*), el papa Francesc tornà a convidar a les nacions més riques a condonar

els deutes dels països que mai no podran saldar-los. És una qüestió de justícia perquè entre el Nord i el Sud hi ha un «deute ecològic»: desequilibris comercials i ús desproporcionat dels recursos naturals per part d'alguns països (LS 51). Es pot trobar una anàlisi més completa a «*El Reporte del Jubileo: Un plan para abordar las crisis de la deuda y desarrollo y construir una economía global sostenible centrada en las personas*».

Del 30/06 al 3/07 tingué lloc a Sevilla la IV Conferència Interna-

cional sobre finançament pel Desenvolupament (FID4). Un dels temes que s'hi ha abordat torna a ser el del deute extern. Actualment, més de 100 països destinen més recursos a pagar el deute extern que a serveis essencials com salut o educació. El deute públic s'ha quadruplicat en els darrers anys, passant de 2.6 a 11,4 bilions de dòlars; el 65 % d'aquest deute està en mans de prestadors privats.

Algunes entitats civils que han participat en la Conferència consideren que el document finalment aprovat (*Compromiso de Sevilla*) «està lluny de representar els canvis urgents que el món necessita perquè no contempla les qüestions fonamentals sobre deute i cooperació internacional; per la manca de propostes per reformar les finances internacionals, democratitzar la governança i corregir les desigualtats en i entre països» (coordinadora de Organizaciones para el Desarrollo).

Podeu accedir al reportatge del jubileu complet en aquest enllaç web <https://social.conferenciaepiscopal.es/wp-content/uploads/2025/06/Jubilee-report-Spanish.pdf>.

* Justícia i Pau Mallorca

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

♦ Antoni Vives Reus

♦ Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)